

Posudek vedoucího práce

Petra Musilová: Problém kauzality u I. Kanta

Na úvod je třeba říct, že Petra Musilová si pro svou práci zvolila obtížný problém, který je tématem diskusí již u bezprostředních Kantových následovníků, a že se tohoto problému zhostila velmi dobře. Práce má jasnou strukturu, za její hlavní klad ale považuji to, že autorka si na základě vlastního promýšlení problému průběžně klade otázky, na které pak v textu hledá odpověď, nejde tedy jen o pouhý (byť třeba přesný a poučený) referát Kantova textu (jakkoli i tyto kvality práce má).

V první kapitole je představena oblast, v níž se pojem kauzality u Kanta objevuje primárně, totiž oblast kategorií a jejich aplikace na jevy tak, jak o ní Kant pojednává v *Kritice čistého rozumu*. V druhé a třetí kapitole se pak autorka zabývá limitním a problematickými užitími pojmu kauzality, totiž tématem noumenální afekce a kauzality svobody. Je třeba ocenit, že v těchto kapitolách se autorka obrací i k méně známým Kantovým textům. Její řešení problému noumenální a inteligibilní kauzality pomocí přechodu od pojmu kauzality v úzkém slova smyslu k pojmu zdůvodňování považuji za zcela plausibilní, dokladem může být např. i druhý Úvod ke *Kritice soudnosti*, kde Kant píše: „slovo *příčina*, použito o nadsmyslnu, znamená je *důvod*...“ (nový český překlad s. 38).

Jediný drobný nedostatek práce vidím v tom, že se autorka občas příliš nechává svést sekundární literaturou a „věc o sobě“ alias „inteligibilní základ přírody“ (řčeno terminologií *Kritiky soudnosti*) stylizuje do podoby jakési vnější věci na způsob substance (např. „vnější zdroj zkušenosti“ na s. 21). Kant ovšem nechává a z povahy svého transcendentálního postoje musí nechat tuto otázku otevřenou (tímto inteligibilním základem přírody by mohl být i např. předzjednaný řád percepcí na způsob Leibnizovy Monadologie atd.).

Po formální stránce je práce na velmi vysoké úrovni, autorka se dokáže vyjádřit srozumitelně a bez gramatických či syntaktických chyb, též bibliografické odkazy a ostatní formální náležitosti práce jsou v pořádku.

Vzhledem k suverénní práci s velmi obtížnými texty a k tomu, že autorka o problému sama přemýšlí a nerekapituluje jen cizí texty, navrhuji práci jednoznačně hodnotit známkou **výborně**.

V Praze 3. 9. 2021

Martin Vrabec, Ph.D.